

Samarbejdsaftale mellem Rådet for Etniske Minoriteter og Styrelsen for Bibliotek og Medier

Juni 2008

Indledning

Denne aftale er et katalog over samarbejdsmuligheder mellem Rådet for Etniske Minoriteter, de kommunale integrationsråd og de lokale biblioteker.

Aftalen er et resultat af den tværsektorielle koordination i *Følgegruppen vedrørende Implementering af Samarbejdsaftale mellem Kulturministeriet og Integrationsministeriet om Bibliotekernes Integrationsindsats*.

Baggrund

I de seneste år har såvel kommunerne som staten taget en række initiativer for at fremme integration af flygtninge og indvandrere via bibliotekerne. Senest har Integrationsministeriet og Kulturministeriet indgået en samarbejdsaftale om styrkelse af bibliotekernes integrationsindsats og kulturformidling mellem grupper med forskellig etnisk baggrund. Et af punkterne i samarbejdsaftalen indebærer at der etableres samarbejde med aktører udenfor biblioteksverdenen.

Rådet for Etniske Minoriteter har til opgave at rådgive integrationsministeren om spørgsmål af betydning for flygtninge og indvandrere. Derudover arbejder Rådet for at styrke de kommunale integrationsråd i deres arbejde, både lokalt, regionalt og nationalt.

Rådet for Etniske Minoriteter består af 14 medlemmer, der alle kommer fra kommunale integrationsråd.

Medlemmer af de kommunale integrationsråd udpeges af kommunalbestyrelsen og findes blandt medlemmer af de lokale flygtninge- og indvandrerforeninger, blandt personer med tilknytning til arbejdsmarkedets parter, skolebestyrelser samt lokale foreninger i kommunen. Kommunalbestyrelsen kan endvidere udpege en eller flere repræsentanter for kommunen som medlemmer af rådet.

De kommunale integrationsråds opgaver spænder bredt, men deres kerneopgave er at give kommunen kvalificeret rådgivning i forbindelse med den kommunale integrationspolitik. Integrationsrådet afgiver derfor typisk vejledende udtalelser om den generelle integrationsindsats i kommunen og om de introduktionsprogrammer, der tilbydes af kommunalbestyrelsen. Integrationsrådet kan herudover i samarbejde med kommunen tage initiativ til projekter som dialogmøder, udstillinger og koncerter. Derudover tager nogle integrationsråd også initiativ til at samarbejde med lokale virksomheder og institutioner om forskellige integrationsprojekter.

Bibliotekerne og de kommunale integrationsråd er oplagte samarbejdspartnere. Der er på en række områder uudnyttede potentialer i at styrke integrationsindsatsen via et tværsektorielt samarbejde på lokalt plan såvel som nationalt.

Bibliotekernes opgave er ifølge Lov om Biblioteksvirksomhed § 1 "at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet". Derfor kan de kommunale biblioteker yde en væsentlig integrationsindsats på disse områder. Bibliotekernes potentiale på integrationsområdet understøttes af en række eksisterende forhold:

- **Stort set alle borgere har tillid til biblioteket**

Biblioteket nyder en stor troværdighed i befolkningen og udgør derfor en god ramme for integrationsindsatsen.

- **Bruges allerede af de etniske minoriteter**

Den seneste kulturvaneundersøgelse *Danskernes kultur- og fritidsaktiviteter 2004* viser at bibliotekerne bruges mere flittigt af danskere med etnisk minoritetsbaggrund end af resten af befolkningen. Omkring halvdelen af indbyggerne med etnisk minoritetsbaggrund kommer på biblioteket mindst en gang om måneden. Det gælder både børn og voksne.

- **Offentlige frirum - kan gratis bruges af alle uden krav**

Bibliotekerne er nemt tilgængelige, åbne for alle og opfattes som åndehuller og fristeder. Bibliotekerne tilbyder informationer, uformel læring og kulturtilbud til alle på frivillig basis.

- **Har opbygget viden og erfaring**

I gennem de sidste 4 år har et bredt udsnit af folkebibliotekerne udviklet en række tilbud til flygtninge og indvandrere - bl.a. sprogstimulering, vejledning i jobsøgning, pc-værksteder, lektiecaféer, læseklubber, nyhedsfortolkning, og samfundskundskab. I hovedparten af tilbuddene er aktiviteter udviklet i dialog med brugergruppen.

Det er Styrelsen for Bibliotek og medier og Rådet for Etniske Minoriteters vurdering, at der især er tre vigtige felter, hvor indsatsen bør koncentreres:

- 1. Bibliotekerne som læringscentre**

Målrettede tilbud til børn og unge, piger, drenge, kvinder, mænd som f.eks. har brug for tilbud om fritidsklubber og lektiehjælp (som anerkendes af forældrene), hjælp til jobsøgning, mødesteder for såvel kvinder som mænd med relevant folkeoplysning og samfundsdebat.

- 2. Biblioteket som demokratisk væksthus**

Fremme af demokrati, folkeoplysning og medborgerskab, hvor borgere opnår viden og forskellige færdigheder, som er vigtige for at deltage i samfundets fællesskaber og demokratiske processer. Biblioteker i Vollsmose, Gellerup og på Nørrebro er blot eksempler på biblioteker som har gode erfaringer med sådanne tiltag.

3. Bibliotekerne som kulturmødesteder

Kulturmødesteder med udveksling og dialog på tværs af religion, tradition og kulturelle normer - steder hvor integration foregår og opleves i praksis. Som nævnt i EU's Common Basic Principles om integration foregår integration primært på det lokale niveau. Biblioteker kan i højere grad benyttes som nærværende dialogplatforme, hvor dialog og erfaringsudveksling kan være et konkret og vedvarende tilbud til borgerne i hverdagen.

Konkrete tilbud og samarbejdsmuligheder

Nedenstående er opstillet en række forslag til samarbejdsmuligheder mellem lokale integrationsråd og landets biblioteker. Forslagene skal ses som en idébank til fri afbenyttelse for landets biblioteker og integrationsråd.

Målettet informationsformidling

Integrationsrådene kan med deres store kontakthflade til lokale flygtninge- og indvandrerforeninger eller tilsvarende klubber og miljøer skabe positiv opmærksomhed om bibliotekernes projekter, tiltag, lektiecaféer m.v. i lokalområderne. Integrationsrådene har en direkte kontakt med bibliotekernes målgrupper for lektiehjælp og andre integrationsaktiviteter. Rådet for Etniske Minoriteter kan via hjemmesiden formidle information om relevante lokale initiativer til inspiration på nationalt plan.

Bibliotekerne kan formidle information om integrationsrådene og deres arbejde samt om Rådet for Etniske Minoriteter. Bibliotekerne fungerer som lokale vidensportaler til det danske samfund og er samtidig et sted, hvor lokalbefolkningen mødes og benytter de mange forskellige tilbud. Det samarbejdende biblioteksvæsen kan samtidig sikre ensartet information over hele landet samt intern koordinering og videndeling til støtte for f.eks. trykt information.

Inspiration

Integrationsrådene kan deltage i udviklingen af nye tiltag i biblioteket og bistå med gode råd samt inspiration til aktiviteter – herunder med rådgivning om hvorvidt nye idéer vil kunne blive bæredygtige, om behov for nye aktiviteter og med oplysninger om særlige forhold, der gør sig gældende i de lokale flygtninge- og indvandrer miljøer.

Hjælp til udarbejdelse af materiale

Integrationsrådene kan være behjælpelige med ekspertise i forbindelse med udarbejdelsen af det informations-, markedsførings- og oplysningsmateriale, der skal produceres i forbindelse med bibliotekernes projekter og lektiecaféer.

Hjælp med rekruttering af frivillige

De lokale integrationsråd og Rådet for Etniske Minoriteter kan bistå bibliotekerne og deres samarbejdsorganisationer med at finde frivillige lektiehjælpere - også med anden etnisk baggrund end dansk, og derved styrke lektiehjælpscafeernes faglige opbakning til børn og unge.

Bindeled og kontakt

Rådet for Etniske Minoriteter kan i forbindelse med nationale og lokale biblioteksprojekter fungere som bindeled mellem bibliotekerne og de kommunale integrationsråd, da rådet har et stort og udbygget netværk til de lokale integrationsråd.

Lokale partnerskaber

På lokalt plan er der god mulighed for at etablere lokale partnerskaber i forbindelse med nye projekter og arrangementer, som enten integrationsrådet eller biblioteket får idé til eller ønsker at gennemføre. Samarbejdet kan være på mange niveauer som f.eks. at bidrage med frivillig arbejdskraft, være informationskanal mv.

Gennemførelse af arrangementer

Bibliotekerne kan arrangere møder eller kulturelle events, som understøtter kampagner eller tiltag initieret af integrationsrådet.

Biblioteket kan også bidrage med lokaliteter og evt. praktisk hjælp til arrangementer, som integrationsrådet ønsker at gennemføre.

Integrationsrådet kan bistå biblioteket med kontakt til oplægsholdere, udenlandske kunstnere og formidling af information i forbindelse med bibliotekets arrangementer.

Lokaler til rådighed

Bibliotekerne stiller lokaler til rådighed for arrangementer som rollemodellerne selv ønsker at gennemføre. Markedsføring af arrangementet kan bl.a. ske via bibliotekets hjemmeside, opslagstavle m.v. Bibliotekerne bruges flittigt af danskere med etnisk minoritetsbaggrund - omkring halvdelen af disse nye medborgere kommer på biblioteket mindst en gang om måneden.